

Stručni rad

SVIJET DIDAKTIČKIH IGRAČA JE MALO DRUGAČIJI

JULIJA GRM

OŠ FRANA ROŠA, Cesta na Dobrovo 114, Celje, Slovenija

Sadržaj

Igra predstavlja raznoliku paletu aktivnosti za dijete ili odraslu osobu. Dječju igru karakteriziraju univerzalna obilježja i posebnosti. Mijenja se s dobi i razvojem djeteta. U nastavi kao organiziranom i promišljenom odgojno-obrazovnom procesu, odgojno-obrazovni ciljevi i zadaci mogu se ostvariti korištenjem didaktičkih igara. Didaktička igra je igra s određenim ciljem i zadatkom, s odabranim i organiziranim pravilima i sadržajem. Potiče aktivnosti kod učenika koje im pomažu u učenju i razvoju vještina. Prilikom planiranja didaktičke igre važno je poznavati karakteristike igre i njezine razvojne faze. Potrebno je polaziti od djetetovih interesa, sposobnosti i osobnog stava prema igri te provjeriti njezin odgojni učinak. Uz pomoć novih ideja, didaktičke igre mogu se izraditi od otpadnog materijala (papir, drvo i plastika) koji je toliko koristan za daljnju upotrebu. U diplomskom radu prezentirani su kriterijski utemeljeni prijedlozi za izradu didaktičkih igara iz područja matematike, slovenskog, upoznavanja okoliša i društva. Tijekom izrade takvih proizvoda treniramo tehnološke postupke, tehničku kreativnost, upoznajemo se s raznim alatima, priborom, materijalima te istovremeno izrađujemo proizvode.

Ključne riječi: didaktičke igračke, djeca, ambalažni otpad.

1.Uvod

Igra je osnovna aktivnost djeteta. Razlike između igre starijeg djeteta, predškolskog djeteta i dojenčadi su u predmetima koje dijete koristi za igru, u društvenim odnosima koje razvija s drugim suigračima i u prevladavajućim kognitivnim vrstama igre (igra uloga, pokretna igra, društvena igra ...) [1]. Didaktička igra je igra s određenim ciljem i zadatkom, u kojoj su pravila i sadržaji tako odabrani, usmjereni i organizirani da učenici zahtijevaju i razvijaju mentalne funkcije, aktivnosti, mišljenje, opažanje i doživljaj te stvaranje. Cilj ovih igara je da učenik kroz igru stječe određena znanja. Ciljeve koji se uvode u didaktičku igru djeca često uopće ne ostvaruju [4].

2.Jedro

Didaktička se igra od slobodne dječje igre razlikuje po naglašenijim pedagoškim zahtjevima te unaprijed određenom tijeku i slijedu pojedinačnih aktivnosti. Djeca su manje slobodna igrati didaktičke igre nego u drugim igrama. Međutim, ne treba ih strogo odvajati od ostalih vrsta igara, jer u svakoj igri dijete uči i razvija svoju osobnost [2].

Tijekom didaktičkih igara dijete razvija i učvršćuje:

- govor (slušanje drugih, učenje glasova, pričanje priča);
- motoričke sposobnosti (ručne vještine, koordinacija, brza reakcija),
- osjetila (vrsta, miris, sluh);
- mentalne sposobnosti (rješavanje problema, trening pamćenja, generalizacija);
- mašta (izum, nove igre);
- kreativnost;
- iskustvo i znanje;
- upoznavanje vršnjaka;
- karakterne osobine (samostalnost, hrabrost).

Sve ove osobine koje dijete stječe didaktičkim igrama stječu se i običnom igrom. Razlika između ostalih igara i didaktičkih igara je u tome što dijete nema takvu slobodu u potonjoj. Iz didaktičkih igara nešto učimo i ovaj cilj onoga što bismo trebali naučiti postavlja se prije igre [5].

Ambalažni otpad je vrlo koristan. Može se koristiti pri provođenju aktivnosti i ostvarivanju ciljeva iz kurikulumu. Služi kao pomoć i nastavnicima i učenicima. Od ambalažnog otpada mogu se stvoriti mnoge korisne didaktičke igre, igračke i korisni predmeti [7]. Učenici mogu izrađivati igrice na nastavi likovne kulture, u produženom boravku, na tehničkim danima i na taj način olakšati učitelju rad. Važno je svaku edukativnu igru uključiti u učionicu tek kada se prvi put provjerava u nastavi. Učenici koji sudjeluju u izradi igrica imaju puno više poštovanja prema igri i mnogo se radije igraju njome. Izrada igrica u učionici zahtijeva dobru organizaciju od učitelja. Nastavnik mora svakom učeniku dodijeliti svaki zadatak. Učitelj organizira rad i na

kraju ga provjerava. Prilikom izrade važno je da se učenici na kraju poigraju s igrom i uživaju u igri. Izrada igrica je često prepuštena učitelju, jer nema dovoljno vremena za izradu igrica tijekom nastave s učenicima. Preporuka je da nekoliko puta godišnje učitelji zajedno s učenicima osmisle igru koja im je zajednička. Važno je da se didaktička igra koristi u primjerenom didaktičkom okruženju i s određenom svrhom. Pravilno uključivanje igara i igračaka u odgojno-obrazovni proces znači da je odgojno-obrazovni značaj poznat samo učitelju, a dijete koje se igra igricama toga nije ni svjesno.

Glede na vrsto surovin, iz katerih je embalaža izdelana, ločimo: papirno in kartonsko, kovinsko, plastično, stekleno, leseno, tekstilno in kompleksno embalažo. Odpadno embalažo lahko z različnimi postopki preoblikujemo in iz nje naredimo zanimivo in uporabno didaktično igro. V vzgojno-izobraževalni proces lahko vključimo le smiselno in ciljno zastavljeno didaktično igro. Znanje, pridobljeno s pomočjo didaktičnih iger ter veselje učencev ob igranju, poplačata ves trud in čas, ki ga vložimo v proces izdelave didaktične igre.

Didaktičke igre učenja od otpadnog materijala temelje se na primjeru/pravilima didaktičkih igara dostupnih na tržištu. Didaktičke igre prilagođene su odabranim ciljevima, predmetu i razredu na razini razreda.

Papotnik [8] definira ambalažu u smislu sljedećih čimbenika:

1. proizvodnja kao sredstvo zaštite proizvoda tijekom transporta, skladištenja i uporabe;
2. zaštita i sigurnost - s ove točke gledišta, ambalaža je sredstvo koje zajedno s proizvodom čini cjelinu i štiti ga od prolijevanja, vanjskih utjecaja (mehaničkih, kemijskih, bioloških, atmosferskih), krađe itd.;
3. konstrukcije - ambalaža mora zadovoljavati kriterije funkcionalnosti, jednostavnosti, originalnosti, estetike i modernih želja, okusa, potreba, oblika trgovine i načina prezentacije;
4. ekonomičnost – ambalaža je dovoljna ambalaža koja predstavlja i štiti proizvod uz minimalne troškove.

3. Zaključak

Na svakom koraku nailazimo na otpadnu ambalažu koju je moguće (redizajnirati) i tako napraviti relativno jeftinu, zanimljivu i korisnu didaktičku igru. Za izradu ovakvih didaktičkih igara potrebna je velika količina otpadnog materijala, stoga se preporuča da nastavnici prikupljaju otpadni materijal tijekom cijele školske godine te u taj proces uključe učenike i njihove roditelje. Didaktičke igre koje sami izrađujemo mogu se nadopunjavati, mijenjati i nadograđivati novim idejama, tehničkim postupcima i materijalima (otpadnim ili prirodnim). Tako možemo izraditi zbirke didaktičkih igara koje se mogu koristiti u produženom boravku, u raznim predmetima, nastavnim materijalima i u svim fazama nastave. Tijekom izrade novih didaktičkih igara uvidjeli smo da je potrebno osigurati njegovu trajnost u izradi, jer jedino tako možemo više puta koristiti ove proizvode u nastavi,

4. Literatura

- [1] Marjanovič Umek, L. in Kavčič, T. (2001): Otroška igra. V: Psihologija otroške igre od rojstva do vstopa v šolo (ur. L. Marjanovič Umek in M. Zupančič), Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Ljubljana.
- [2] Kuret, N. (1959): Igra in igrača v predšolski in šolski dobi. Maribor: Založba Obzorja Maribor.
- [3] Horvat, L. in Magajna, L. (1989): Razvojna psihologija. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- [4] Pečjak, S. (2009): Z igro razvijamo komunikacijske sposobnosti učencev. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- [5] Bognar, L. (1987): Igra pri pouku na začetku šolanja. Ljubljana: DZS.
- [6] Skočaj, M. (1999): Didaktična Pedagoška fakulteta.
- [7] Šiška, A. (2012): Z otroki, starimi od pet do šest let, ustvarjamo didaktične igre iz odpadnega materiala (diplomska naloga).Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- [8] Papatnik, A. (1994): 101 izdelek iz odpadne embalaže. Maribor: Založba Obzorja.